

SENSORVEILEDNING

Emnekode og semester/år:

SGO2100, vår 2020

Eksamensordning:

skriftlig skoleeksamen / hjemmeeksamen / emneoppgave oppgitt tema / emneoppgave selvvalgt tema

Dette semesteret gjennomføres det en digital fem-timers hjemmeeksamen via Inspira, der alle hjelpemidler er tillatt.

Om eksamen ved SGO: En god besvarelse inneholder solid kunnskap, logisk argumentasjon og ryddig disposisjon. Besvarelsen av en drøftingsoppgave skal være diskuterende, analytisk og koble ulike deler av pensum.

1. Besvarelsen svarer på oppgaveteksten på en presis og utfyllende måte.
2. Besvarelsen viser kunnskap.
3. Besvarelsen skal være velskrevet: sammenhengende med godt akademisk språk.
4. Viktige begreper - de som er i kjernen av besvarelsen – skal defineres.
5. Besvarelsen skal vise analytiske evne og refleksjon.

Emnespesifikk beskrivelse:

Dette er et introduksjonskurs som retter søkelyset mot byer som bosted og arbeidssted, som knutepunkt og som arena for mangesidige aktiviteter. Studentene blir introdusert for mange ulike sider ved byer og byutvikling, men det fokuseres på noen temaer:

- Teorier og empirisk kunnskap om byenes rolle i samfunnsutviklingen, både historisk og i dag. Byenes økonomiske, sosiale, kulturelle betydning.
- Virkninger av sosiale, kulturelle og økonomiske endringer, for eksempel befolkningsutvikling, økonomisk ulikhet, segregasjon, flytting, arbeidsreiser og 'elektronisk mobilitet'.
- Byenes sosiale og kulturelle karakter. Her presenteres eldre og nyere kunnskap om persepsjon ("mental maps"), atferd, livsmønstre og levekår i byer.
- Menneskelige kulturers betydning for byers utvikling, og betydningen av forestillinger og representasjoner om byen for menneskers handlinger og valg, for eksempel når det gjelder flytting.
- Byplanlegging og bypolitikk, der det fokuseres på bærekraftig byutvikling (både miljømessig og sosial bærekraft) og utvikling av "entreprenørpolitikk", det vil si politikk som søker å fremme byenes konkurransekraft.
- Framveksten av moderne byplanlegging, hvordan synes på byplanlegging har endret seg, og hva som er de viktigste utfordringene i dag.

I dette emnet bruker vi ofte Oslo og europeiske byer som eksempler, men mye av undervisningen og pensumlitteraturen behandler byutvikling som et internasjonalt fenomen, inkludert utviklingen i byer i det globale sør.

Oppgavespesifikk beskrivelse:

Dette semesteret består eksamen utelukkende av langvarsoppgaver. Dette er en oppgavetype der det forventes en lengre drøfting (maks. 1200 ord). 4 av 5 oppgaver skal besvares. Nedenfor følger en kort forklaring av hva som forventes for hver av oppgavene.

1. Gjør rede for de viktigste trekkene ved dagens urbanisering. Hvorfor vokser så mange byer, mens andre krymper? Bruk gjerne eksempler.

Kandidaten bør forklare begrepet urbanisering og beskrive de viktigste trekkene ved urbaniseringen globalt. Besvarelsen bør si noe om variasjoner mellom byer og regioner, og om drivkreftene bak urbanisering. Urbanisering og byvekst i Norge bør også nevnes. Både i pensumlitteraturen og i forelesningene er det gitt flere eksempler som kan brukes for å illustrere ulike urbaniseringsprosesser. Aktuell pensumlitteratur er særlig Knox og McCarthy (2005) og Wessel og Barstad (2016), men også Kim og Short (2008) er aktuell, for eksempel når det gjelder å forklare hvorfor noen byer krymper ("shrinking cities").

2. Mange forskere mener at sosio-romlig segregasjon er et stadig større problem i dagens byer. Diskuter dette.

Dette er en nokså åpen oppgave, der kandidaten har mulighet til å vise at hun/han har både god oversikt og spesifikk kunnskap. Kandidaten bør forklare begrepet sosio-romlig segregasjon og gjøre rede for ulike typer segregasjon. Besvarelsen bør gjennomgå ulike konsekvenser av sosio-romlig segregasjon og de samfunnsmessige utfordringene, som forskere har pekt på. En god besvarelse bør nevne nabolagseffekter, som beskrives i pensum og er nevnt i flere forelesninger. Aktuell pensumlitteratur er først og fremst Knox og Pinch (2010), Brattbakk og Wessel (2017) og Myhre (2017).

3. Det argumenteres for at kultur har blitt viktigere for bypolitikk og byutvikling. Et eksempel er Richard Floridas teori om den kreative klassen. Hva går disse argumentene ut på? Har denne utviklingen hatt negative konsekvenser?

Kandidaten bør forklare begrepet kultur, inkludert skillet mellom den sosiologiske forståelsen av kultur (knyttet til sosiale praksiser og strukturer) og den mer allmenne forståelsen av kultur (kunst, musikk, teater, med mer.). Men det viktigste er at kandidaten relaterer dette til byer og byutvikling. Besvarelsen bør gjøre rede for hvordan og hvorfor kultur har blitt viktigere som et virkemiddel i bypolitikk, og hvilke konkrete utslag det får, for eksempel i byplanlegging og arkitektur. Florida er nevnt, og det gir kandidaten anledning til å bruke hans teori som eksempel. Men det vil nok variere hvor stor vekt kandidatene legger på teorien om den kreative klassen (og det er greit). Aktuell pensumlitteratur er Knox og Pinch (2010), Kim og Short (2008) og Hansen et al. (2015), kapittel 4.

4. Gjør rede for likheter og forskjeller mellom Ebenezer Howards hagebykonsept og Le Corbusiers byplanideer (som i "Ville Radieuse" og "Ville Contemporaine"). Hvordan har ideene til disse to såkalte "utopistene" hatt innflytelse på byplanleggingen etter den andre verdenskrig?

I denne oppgaven forventes det at kandidaten gjør rede for innholdet i disse planleggingskonseptene, men med vekt på likheter og forskjeller. Besvarelsen bør også gjøre rede for diskusjonen av disse ideene. En stor del av besvarelsen bør handle om sporene etter disse konseptene i modernismens byplanlegging, for eksempel når det gjelder sanering av bysentra, drabantbyutbygging og regionale modeller for byvekst (for eksempel "New Towns").

Slektskapet mellom disse ideene og andre ideer, som Radburn-prinsippet og nabolagsenheten, bør også nevnes. Det er en styrke om kandidaten også kan reflektere over disse konseptenes betydning i dag. Aktuell pensumlitteratur er først og fremst Hall (2014).

5. Gjør rede for ulike sammenhenger mellom byers fysiske strukturer og innbyggernes hverdagsreiser. Hvordan kan byer planlegges med tanke på en bærekraftig transportutvikling?

Kandidaten bør forklare hva som menes med byers fysiske strukturer, som byform, arealbruk, infrastruktur og bygninger. Besvarelsen bør peke på hvordan lokalisering av funksjoner, utforming av infrastruktur, byens tetthet og andre elementer i byers fysiske struktur, kan påvirke folks reisemønster, det vil si særlig reiselengde og reisemiddelvalg. Det forventes dessuten at kandidaten beskriver sammenhengene mellom byspredning ("urban sprawl"), lokalisering og innbyggernes reisemønster (og at sammenhengen preges av selvforsterkende vekselvirkning). Det er en styrke om kandidaten refererer til ulike faser i byplanleggingen, med ulike implikasjoner for transport og reisemønster (inkludert dagens fortertingspolitikk og knutepunktutvikling). Dessuten kan andre regulerende eller økonomiske virkemidler, som bompenger og parkeringspolitikk, nevnes. Aktuell pensumlitteratur er Hansen et al. (2015) og Hall (2014).